

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011, тел. (044) 254-56-73, факс (044) 254-43-93
E-mail: inform@dkrp.gov.ua, Web: <http://www.drs.gov.ua>, код ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____

на № _____ від _____

Рішення № _____ від _____ 2018 р. про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державною регуляторною службою України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянуто проект Закону України «Про критичну інфраструктуру та її захист» (далі – проект Закону), а також документи, що додаються до проекту Закону, надіслані Мінекономрозвитку листом від 07.08.2018 № 2711-02/33948-03.

За результатами проведеного аналізу проекту Закону та аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

встановлено:

проект Закону, як зазначено в аналізі регуляторного впливу (далі - АРВ), розроблено з метою врегулювання діяльності із захисту критичної інфраструктури у мирний час та в умовах надзвичайної ситуації.

Однак, проект регуляторного акта не може бути погоджений з огляду на нижчезазначене.

Наданий розробником АРВ до проекту Закону не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (далі – Методика).

Відповідно до Методики у розділі III АРВ «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» розробнику необхідно стисло описати їх та оцінити вигоди і витрати держави та суб'єктів господарювання від застосування кожної з них.

Натомість, при визначенні альтернативних способів досягнення цілей, розробник обмежився лише формальним текстовим описом вигод і витрат держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них.

Державна регуляторна служба України

ВІХ №8814/01/20-18 від 04.09.2018

Так, у пункті 2 розділу III АРВ у таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересу держави», оцінюючи вигоди і витрати держави за альтернативою 3, розробником зазначено, що витрати відсутні.

Разом з цим, зазначене не узгоджується із статтею 39 проекту Закону, якою встановлено, що джерелами фінансування робіт і заходів із забезпечення захисту критичної інфраструктури є кошти державного і місцевих бюджетів.

Із змісту статей 11 та 17 проекту Закону вбачається, що такими роботами та заходами є, зокрема:

створення та функціонування Уповноваженого органу у справах захисту критичної інфраструктури, формування Національного переліку об'єктів критичної інфраструктури;

створення Службою безпеки України бази даних щодо загроз і уразливості об'єктів критичної інфраструктури (стаття 18 проекту Закону);

створення центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному, ядерно-промисловому, вугільно-промисловому, торфодобувному, нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексах, а також забезпечує формування державної політики у сфері нагляду (контролю) у галузях електроенергетики та теплопостачання у своєму складі структурного підрозділу з питань захисту критичної інфраструктури (стаття 25 проекту Закону) тощо.

За таких обставин, твердження розробника про те, що запропоноване регулювання не передбачає державних витрат не відповідає змісту проекту Закону.

Під час проведення оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання розробником не визначено питому вагу кожної з груп суб'єктів господарювання, що підпадають під дію запропонованого регулювання, у відсотках.

Також, під час проведення оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва окремо кількісно розробником не визначено витрати, які будуть виникати внаслідок запровадження кожного з альтернативних способів, у грошовому еквіваленті відповідно до Додатку 2 до Методики, а лише зазначено, що вигоди від безперервності бізнесу компенсують *витрати на підвищення безпеки та стійкості*.

Однак, які саме часові та матеріальні витрати на виконання, наприклад, вимог статті 32 проекту Закону, якою визначені основні завдання та зобов'язання операторів критичної інфраструктури, розробником не визначено.

Отже, у порушення вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі - Закон) та Методики, розробник при визначенні альтернативних способів досягнення цілей не проаналізував вигоди і витрати держави та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них, а обмежився лише формальним текстовим описом відповідних вигод і витрат.

Вказані обставини унеможливають надання об'єктивної оцінки тому, наскільки обраний розробником спосіб державного регулювання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попереднього розділі у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником на формальному рівні здійснено вибір оптимального альтернативного способу, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності, тобто забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат.

У розділі V АРВ «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому, розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акту, тобто, необхідно встановити, яким чином будуть діяти положення проекту Закону, та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

У розділі VI АРВ «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги» розробником не обраховано витрати органів виконавчої влади на виконання вимог регуляторного акта згідно з Додатком 3 до Методики, що не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання та держави, та чи є обраний спосіб регулювання оптимальним з позиції мінімізації витрат держави.

У розділі VII АРВ «Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта» відсутнє обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта.

У Розділ VIII «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» розробником не враховано вимоги пункту 10 Методики.

Так, розробником наведено не повний перелік обов'язкових показників результативності регуляторного акта та не наведено жодних додаткових показників результативності регуляторного акта, які безпосередньо характеризують його результативність.

Відповідно до вимог Методики, необхідно навести не менше ніж три кількісних показники, які безпосередньо характеризують результативність дії регуляторного акта, та які підлягають контролю (відстеження результативності).

У порушення вимог пункту 12 Методики у розділі ІХ АРВ «Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта» розробником не визначені заходи, з допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акта, а саме, вид даних (статистичних, наукових досліджень або опитувань), які використовуватимуться для такого відстеження, та групи осіб, що відбиратимуться для участі у відповідному опитуванні.

Порушення розробником вимог Закону та Методики в частині визначення показників результативності та заходів з проведення відстеження результативності регуляторного акта не дозволить в подальшому належним чином провести відстеження його результативності, як передбачено статтею 10 Закону.

Також, прийняття проекту Закону здійснюється не у відповідності принципом прозорості та врахування громадської думки.

Вказаний принцип, зокрема, передбачає відкритість для фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань дій регуляторних органів на всіх етапах їх регуляторної діяльності, обов'язковий розгляд регуляторними органами ініціатив, зауважень та пропозицій, наданих у встановленому статтею 4 Закону порядку фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями, обов'язковість і своєчасність доведення прийнятих регуляторних актів до відома фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, інформування громадськості про здійснення регуляторної діяльності.

На адресу ДРС надійшли зауваження та пропозиції до проекту Закону від заінтересованих суб'єктів господарювання (копії листів додаються).

Акцентуємо увагу розробника, що відповідно до частини сьомої статті 9 Закону про регуляторну політику усі зауваження і пропозиції щодо проекту регуляторного акта та відповідного аналізу регуляторного впливу підлягають обов'язковому розгляду розробником цього проекту. За результатами цього розгляду розробник проекту регуляторного акта повністю чи частково враховує одержані зауваження і пропозиції або мотивовано їх відхиляє.

Підсумовуючи викладене, за результатами розгляду положень проекту Закону та АРВ, встановлено, що проект розроблено з порушенням основних принципів державної регуляторної політики, а саме: передбачуваності, збалансованості, доцільності та ефективності, визначених статтею 4 Закону.

Крім цього, проект Закону також не відповідає вимогам статті 8 Закону в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Доводимо до відома розробника, що у Державній регуляторній службі України запроваджено надання консультативної методологічної допомоги щодо розроблення аналізів регуляторних впливів до проектів актів.

Інформацію щодо консультацій можна отримати на сайті Державної регуляторної служби України за посиланням: <http://www.drs.gov.ua>.

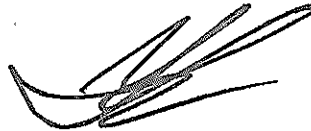
Ураховуючи викладене, керуючись частиною п'ятою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державною регуляторною службою України

вирішено:

відмовити у погодженні проекту Закону України «Про критичну інфраструктуру та її захист».

Додаток на 5 арк.

**Голова Державної регуляторної
служби України**

Ксенія Ляпіна

Ukrainian Internet Association

Інтернет Асоціація України
04053, Україна, м. Київ
в.у. О. Гончара, 15/3, офіс 22
Тел./факс: (044) 278-29-25

Вих. № 120
від 03 серпня 2018 р.

**Заявлення на пропозиції до проекту Закону
«Про критичну інфраструктуру та її захист»**

Шановний Степане Івановичу!

Інтернет Асоціація України (ІАУ), яка об'єднує понад 200 підприємств сфери ІКТ, завітає Вам своєю повагою та звертається з привітним наступним.

20 липня 2018 року на офіційному веб-сайті Міністерства економічного розвитку і торгівлі України <http://www.mre.gov.ua/> у розділі «Документи» підрозділі «Обговорення проектів документів» оприлюднено проект Закону України «Про критичну інфраструктуру та її захист» (дані – проект Закону), який розроблено на виконання Указу Президента України від 16.01.2017 №8/2017 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про удосконалення заходів забезпечення захисту об'єктів критичної інфраструктури» та метою якого є створення умов для формування та ефективного реалізації державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури.

Здійснивши аналіз, надіємо зауваження та пропозиції до окремих статей проекту Закону та пропонуємо звернути увагу на наступне.

1. У проекті Закону застосовується вираз «життєво важливі національні інтереси». Проте, у статті 1 проекту Закону надано визначення термінів «життєво важливі послуги», «життєво важливі функції» та відсутнє визначення терміну «життєво важливі національні інтереси». У Законі України «Про національну безпеку» та інших законодавчих актах визначення цього терміну також не наведено.

Занявене укладанням одностороннє застосування закону, у разі його прийняття, зокрема, для одностороннього та правничого застосування терміна «критична інфраструктура», «об'єкт критичної інфраструктури».

Пропозиція: У проекті Закону надати визначення терміну «життєво важливі національні інтереси».

2. У розділі III проекту Закону пропонується статті, якими встановлюються повноваження суб'єктів державної системи захисту критичної інфраструктури.

Так, статтею 17 проекту Закону пропонується встановити, зокрема, такі повноваження Служби безпеки України (дані – СБУ) у сфері захисту критичної інфраструктури:

Державному Віце-прем'єр-міністру України –
Міністру економічного розвитку і торгівлі
України

Кубігор С.Г.

вул. М. Грушевського, б/д, 12/2, м. Київ, 01008

✓ **Копія:** Державна регуляторна служба
України
вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01001

0.31

Державна реєстраційна служба України
№ 140514019-18 від 07.08.2018

- бере участь у перевірці інвестицій та погодження капіталу, що спрямовується на фінансування критичної інфраструктури, на предмет дотримання їх операторами інтересів національної безпеки держави;

- вживає заходів з попередження та протидії вступу несанкціонованого втручання в діяльність об'єктів критичної інфраструктури, фінансування критичної інфраструктури не в інтересах національної безпеки;

- отримує у визначеному законом порядку доступ до автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів банків даних, державних (адміністратором) яких є органи державної влади, оператори об'єктів критичної інфраструктури;

- бере участь в обмеженні та блокуванні доступу до об'єктів та ресурсів, які використовуються для організації, підготовки, вчинення, фінансування, сприяння або підтримання акту несанкціонованого втручання в діяльність критичної інфраструктури, а також в інших передбачених законами України випадках у порядку, встановленому законодавством;

- провадить перевірку угод на постачання товарів, робіт і послуг на об'єкти критичної інфраструктури та персоналу компаній-підприємств на предмет задоволення вимог національних безпеки України.

Проте, на нашу думку, не має необхідності у встановленні додаткових повноважень для СБУ у сфері захисту критичної інфраструктури.

До повноважень Верховної Ради України належать визначення функцій СБУ (абз. 22 статті 85 Конституції України).

Служба безпеки України, відповідно до статей 1, 2 Закону України «Про Службу безпеки України» є державним органом спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України. На Службу безпеки України покладені у межах визначеної законодавством компетенції захист державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, економічного, науково-технічного оборонного потенціалу України, законних інтересів держави та права громадян від розширеного - підвряної діяльності іноземних спеціальних служб, послань з боку окремих організацій, груп та осіб, а також забезпечення охорони державної tajemnicy. До завдань Служби безпеки України також входить попередження, виявлення, припинення та розкриття злочинів проти миру і безпеки людства, тероризму, корупції та організованої злочинної діяльності у сфері управління і економіки та інших протиправних дій, які безпосередньо створюють загрозу життєво важливим інтересам України.

На сьогодні, для реалізації цих завдань та відповідно до законодавства, СБУ має такі повноваження:

- стаття 25 Закону України «Про Службу безпеки України»: 1) для отримання даних та відомостей, необхідних для забезпечення державної безпеки України, а також, для користування з цією метою службовою документцією та звітною інформацією відповідно до іншої закритої інформації; 2) вводити у порядок, передбаченому з адміністративного підприємства; 3) провадити власні і нерискові оперативні заходи у порядку, визначеному Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» тощо. Також, у разі проведення заходів щодо боротьби з тероризмом і фінансуванням терористичної діяльності та відповідно до пункту 1 частини другої статті 25 Закону України «Про Службу безпеки України» СБУ має право наділяти письмово виконувати відповідного органу або оперативного підрозділу СБУ для отримання інформації і документів, завірених копій документів.

- стаття 7 Закону України «Про контрольно-наглядову діяльність» у межах ведення контрольно-наглядової справи, для попередження і припинення розширених, терористичних та інших протиправних посягань на державну безпеку України, СБУ має право втручатися, збирати і вивчати документи та відомості, що характеризують діяльність підприємств, установ, організацій, а також спосіб життя окремих осіб, держателів і родинні їх доходи, інше;

- стаття 8 Закону України «Про оперативно - розшукову діяльність» в межах ведення оперативно - розшукової справи співробітниками СБУ мають право ознайомлюватися з документами та даними, що характеризують діяльність підприємств, установ та організацій, вивчати їх тощо.

Відповідно до абз. 12, 16 частини першої статті 17 проекту Закону розробник проекту Закону вже пропонує надати СБУ додаткові повноваження у сфері захисту національної безпеки, як-то: *надання органам державної влади, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам, організаціям усіх форм власності обов'язкові для розгляду пропозиції з питань захисту критичної інфраструктури, та обов'язкові для виконання запити про діяльність об'єктів критичної інфраструктури ...; здійснюється в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, в оперативній службі кримінової інфраструктури із документів та інших матеріальними носіями інформації, необхідними для попередження, виявлення та недопущення актів несвідомого впливу втручання в діяльність об'єктів критичної інфраструктури у тому числі також, що містить інформацію з обмеженим доступом, тощо.* Крім цього, змінює до частини першої статті 10 частини першої статті 15 частини першої статті 24 Закону України «Про Службу безпеки України, які пропонуються у Проекті Закону та перелічених положеннях Закону, співробітникам СБУ буде надано право здійснювати контрольно-наглядовий захист критичної інфраструктури.

Відтак, і на сьогодні, відповідно до висказаних законодавчих актів СБУ має широкі повноваження задля винесення заходів, направлених на неопущення, швидке реагування та припинення правопорушень у сфері забезпечення національної безпеки, проведення контрольно-наглядових та оперативних - розшукових заходів та виконання повноважень, встановлених у статтях 1, 2 Закону України «Про Службу безпеки України». А, функція СБУ щодо контрольно-наглядової захисту критичної інфраструктури має здійснюватися у виключній відповідності із контрольно-наглядовими заходами, визначеними Законом України «Про контрольно-наглядову діяльність».

Пропозиція щодо розширення повноважень СБУ шляхом надання права втручання в діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності, в т.ч. *надати обов'язкові до виконання відомості щодо діяльності законодавства* (абз. 12 частини першої статті 17 проекту Закону), які не визначені Законом України «Про Службу безпеки України», вважаємо, суперечать абз. 22 статті 83 Конституції України.

За визначеними терміну, даного у статті 1 Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», кібербезпека – це стан захищеності життя важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави під час використання кіберпростору, за якої забезпечується сталість розвитку інформаційного суспільства та цифрового комунікативного середовища, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізації реальних і потенційних загроз національній безпеці України у кіберпросторі. Відтак, перелік об'єктів критичної інфраструктури складається саме для забезпечення кібербезпеки на цих життєво важливих об'єктах. Нарзад, частинна повноважень, викладена у статті 17 проекту Закону, крімовірно, направлена саме на забезпечення національної безпеки, складовою якої є інформаційна безпека, проте, ці

повноваження СБУ, на наш погляд, не знаходяться і тісному взаємозв'язку саме з забезпеченням кібербезпеки у розумінні законодавчого визначення цього терміну.

Таким чином, розробник проекту Закону, пропонує розширити перелік повноважень СБУ, які, на сьогодні відсутні, не встановлені форм, порядки, процедури, у межах яких, співробітниками СБУ матимуть право виконувати встановлені дії. Тобто, якщо саме чиним будуть виконувати окремі заходи: шляхом направлення відповідного запиту (запити) у ході проведення перевірки тощо. З переліку повноважень та зі змісту статті 17 проекту Закону також не зрозуміло, яке саме виконання мають окремі запропоновані повноваження СБУ саме до захисту кіберпростору. До прикладу, проектом Закону пропонується наділити співробітників СБУ повноваженнями участі в перевірці інвестицій та походження капіталу (абз. 4 частини першої статті 17), а, відповідно до абз. 5 частини першої статті 17 проекту Закону СБУ може мати право вживати заходів з попередження та протидії фінансування критичної інфраструктури не в інтересах національної безпеки. Проте, на сьогодні, саме на Державну службу фінансового моніторингу України покладено завдання з реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму тощо. Відтак, у разі прийняття контролю за фінансовими операціями окремими суб'єктами господарювання (тут, що віднесені до об'єктів критичної інфраструктури), а саме, з боку Держфінмоніторингу та СБУ.

Для реалізації СБУ повноважень, визначених у абз. 6 та 8 частини першої статті 17 проекту Закону, відсутні будь-які законодавчі підстави, оскільки, відповідно до абз. 5 статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються, зокрема, засади організації та експлуатації зв'язку. На сьогодні, законами України не встановлюється право жодної державної установи, організації, в т.ч. і СБУ, а також порядки та процедури їх доступу до автономізованих інформаційних і довількових систем та, які, потенційно, можуть держателем (замінювачем) яких є суб'єкти господарювання та, які, потенційно, можуть бути визнані операціями об'єктів критичної інфраструктури; пролевує без банків даних, обмеження та блокування доступу до об'єктів та ресурсів тощо. Крім цього, положення, викладені у абз. 8 частини першої статті 17 проекту Закону не узгоджуються із принципами діяльності у сфері телекомунікацій, закладеними у статті 6 Закону України «Про телекомунікації», за якими державою гарантується доступ споживачів до загальнодоступних телекомунікаційних послуг, які необхідні їм для задоволення власних потреб, участі в політичному, економічному та громадському житті.

Звертаємо увагу, що будь-які спроби впровадження законодавчих нових обмежень та блокування доступу споживачів до мережі Інтернет без відповідного рішення суду на такі дії, по-перше, порушує принципи, закладені у статті 1 Конституції України, відповідно до якої *Україна визнає себе правовою державою* та у статті 31 Конституції України, яка гарантує громадянам таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції. По-друге, запровадження таких нових може створити контрольоване владі та СБУ управління телекомунікаційного галузю.

Таким, зі змісту статті 17 проекту Закону зазначається нерозуміння, який саме вплив на забезпечення кібербезпеки буде мати перевірка співробітниками СБУ усіх учасників постачання товарів, робіт і послуг на об'єкти критичної інфраструктури та персоналу компаній - підприємств (абз. 9 частини першої статті 17 проекту Закону). Відтак, у вказаному положенні проекту Закону потрібно вказати, які саме учасники (підприємств), а також розробити та затвердити процедуру проведення таких перевірок, або зазначити положення виключити із проекту Закону, як таке, що не узгоджується із статтею 25 Закону України «Про Службу безпеки України».

Також, вважємо, що проект Закону не враховує практики Європейського Суду з прав людини щодо якості законів. Зокрема, в рішенні Справа «Веренцов проти України» зазначено, що «будь-які об'єкти, що накладаються, мають базуватися на можливих основах законодавства. Саме законодавство має бути сформульованим з достатньою чіткістю, щоб надати особі можливість визначити, чи буде її поведінка суперечити закону, та якими можуть бути вчинені наступні порушення. Передбачення у національному законодавстві чітких визначень є істотною умовою для того, щоб закон захищав несподіваним для розуміння та засвоєння, а також для запобігання способам регулювати діяльність, яка не підлягає регулюванню».

Викладено у абз. 4 та, частково, абз. 5, абз. 6, 8 частини першої статті 17 проекту Закону потребують додаткового уточнення. Зокрема, не зрозуміло, що саме розробник вказав у повитті інтерв'ю інвестицій та надходження капіталу», «завдання школи національних банків» «аотримання оператором інтересів національної безпеки», «фінансування критичної інфраструктури не в інтересах національної безпеки». Також, як саме такі дії вгондариються правоохоронним органом, чіткі правила і межі, які суб'єкт господарювання не повинен порушувати, адже, якщо правоохоронним органом виявлено певні правопорушення, то має відбуватися негайне реагування на їх припинення. Тому зазначені вирази вважємо некоректними та незрозумілими, з огляду на законодавчі та нормативні приписи. Також, необхідно чітко встановити, якими саме мають бути дії об'єкта критичної інфраструктури та якими законодавчими та нормативно - правовими актами слід керуватися аби забезпечити безумовне виконання положень закону, у разі його прийняття, задля забезпечення кібербезпеки. Навіть, фактично, у статті 17 пропонується лише безмежне розширення повноважень правоохоронного органу.

Також, на наш погляд, може бути створено правову колізію між абз. 3 частини другої статті 8 Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», статтею 17 закону, у разі прийняття, у яких закріплені повноваження СБУ у сфері забезпечення кібербезпеки та статтею 25 Закону України «Про Службу безпеки України».

Враховуючи те, що реалізація правоохоронним органом окремих повноважень, які розробником запропоновано у статті 17 проекту Закону, може призвести до порушення прав і свобод, законних інтересів громадян та суб'єктів господарювання, пропонуємо виключити із тексту проекту Закону абз. 4 та, частково абз. 5, абз. 6, 8, частково абз. 12 частини першої статті 17, якими розробник пропонує наділити СБУ повноваженнями, які не відповідають меті Закону, а також окремим положенням Закону «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», Закону України «Про Службу безпеки України» та, на нашу думку, можуть призвести до різного трактування у правозастосуванні.

3. На нашу думку потребують доопрацювання і наступні положення статті 31 проекту Закону:

- абз. 8 частини першої статті 31 проекту Закону, зі змісту якого одним із завдань операторів критичної інфраструктури визнається участь у заходах з захисту новітнього простору над визначеннями об'єктів критичної інфраструктури. Очевидно, розробник проекту Закону розуміє участь у виконанні цього заходу окремими суб'єктами господарювання, але, про це не зазначено і норма, у разі прийняття закону, матиме загальної характер.

- у абз. 11 частини першої статті 31 проекту Закону «численні інші послуги» привнести у відповідність до положень нормативної техніки, а саме, вписавши вивердно чітко та зрозуміло, які саме послуги слід застосовувати у даному законі, у разі його прийняття;

- абз. 12 частини першої статті 31 проекту Закону, який передбачає, що основним завданням операторів критичної інфраструктури є створення необхідних резервів фінансових та матеріальних ресурсів для реагування на кризові ситуації та ліквідації їх наслідків. Проте, на сьогодні, для суб'єктів господарювання таких обов'язок ведення господарської діяльності не встановлені. Відтак, потребує уточнення та чіткості зазначене положення, а саме, в частині, відносно того, про які саме фінансові та матеріальні ресурси операторів критичної інфраструктури йде мова, їх обсяг кількістю тощо;

- у абз. 4 частини третьої статті 31 проекту Закону зазначається, що оператори критичної інфраструктури зобов'язані виконувати у встановлені терміни запити (вимоги) щодо надання інформації про об'єкти критичної інфраструктури. Проте, у положеннях проекту Закону не встановлюється ні строки відповіді операторів критичної інфраструктури на такі запити (вимоги), ні обсяг питань, які можуть бути поставлені, а також не встановлено, хто саме може направляти такі запити (вимоги). Відтак, зазначене положення проекту Закону потребує доопрацювання.

Оже, статтю 31 проекту Закону необхідно доопрацювати з урахуванням вказаних зауважень.

4. Звернемо увагу й на те, що відповідно до п.п.5 п.2 частини першої Рішення РНБОУ від 29.12.2016, введеного в дію Указом Президента України від 16.01.2017 № 8/2017, проект Закону має передбачати врегулювання питань, зокрема, щодо запровадження єдиної методології проведення оцінки загроз критичній інфраструктурі та реагування на них, зокрема щодо аварій і техногенних збоїв, небезпечних природних явищ, зловмих дій. Проте, на наш погляд, зазначена вимога, у проекті Закону не врахована та не розкрито.

При розгляді проекту Закону, просимо врахувати і те, що в Угоді про коаліцію депутатських фракцій «Європейська Україна» підписаній 27.11.2014, Стратегії сталого розвитку «Україна 2020», Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, пріоритетними напрямками впровадження політики дерегуляції є скорочення кількості регуляторних і контрольних органів, забезпечення учучення дублюваних функцій між органами державного нагляду та контролю, відмова від системи тотального об'єктивного контролю за всіма суб'єктами господарської діяльності, скорочення кількості контролюючих органів та підвищення рівня захисту прав власності, забезпечення протегом одного року зміни існуючої системи регулювання підприємницької діяльності на європейську тощо.

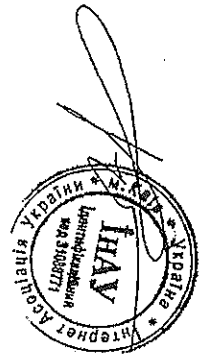
Нагадуємо й про те, що у своїй передвиборній програмі «Жити по-новому!» кандидатка на пост Президента України Петра Порошенко на сайті ЦВК: <http://www.cvk.gov.ua/files/rp2014/WP009rPT021F01=134&T001F01=702> передбачався «забезпечення гарантій малого підприємництва, зняття «корупційних податок» на економіку. Соціально відповідальний бізнес має платити податки до бюджету, а не хабарі окремим чиновникам. Кількість податків слід скоротити, ставки – зменшити, всі офшори – перекрити».

Проектом Закону вже передбачається для об'єктів критичної інфраструктури ряд нових у веденні бізнесу та пов'язаних з додатковим отриманням документів, а саме, паспортизація об'єктів критичної інфраструктури, аудит інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури, аудит захищеності комунікаційних і технологічних систем, систем управління технологічними процесами, що функціонують на об'єктах критичної інфраструктури, вимоги до планування заходів щодо захисту критичної інфраструктури, виключаючи аварійні плани, плани реагування на кризові ситуації, плани відновлення об'єктів критичної інфраструктури, плани проведення навчальних і тренувань тощо. Відтак,

контроль за виконанням законодавства у сфері забезпечення кібербезпеки та притягнення до відповідальності винних осіб за його порушення може наставати лише у випадках, пов'язаних із таким додатковим навантаженням на суб'єктів господарювання, і, аж ніким чином, не за рахунок розширення існуючих повноважень правоохоронних органів.

З повагою

Голова Правління
Інтернет Асоціації України

О. Фелісько